

PROPAGANDA V KOSTCE

ANOTACE:

Prostřednictvím aktivity si žáci uvědomí nástroje komunistické propagandy a její vliv na běžné oblasti lidského života.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, dále dle zvoleného tématu

OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, dále dle zvoleného tématu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: MV, OSV, dále dle zvoleného tématu

OV: OVDS, dále dle zvoleného tématu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 14+

CÍLE:

Žáci:

- si uvědomují socialistickou realitu zbavenou roušky propagandy;
- znají konkrétní příklady, jak komunistická propaganda ovlivňovala všechny oblasti života společnosti.

DĚLKA: 20 min.

POMŮCKY:

- kostka (viz níže)
- odpovídající audio/videoukázka
- papír a psací potřeby pro každého žáka

POSTUP:

1. Před začátkem hodiny si připravíme kostku o hraně 15–20 cm a polepíme ji papírem.
2. Na každou stranu kostky napíšeme jeden z následujících (nebo podobných) pokynů: popiš z pohledu propagandy, popiš dle skutečnosti, uveď příklad propagandy, porovnej s dneškem, proč?, argumentuj pro a proti.
3. Na začátku hodiny seznámíme žáky s tématem, které napíšeme na tabuli (dělnická třída / dělník, spartakiáda, televizní kultura, Pionýr apod.). Pustíme žákům ukázkou – může se jednat o budovatelskou píseň, ukázkou z Týdeníku, záběry ze spartakiády, televizní estrády aj. (ukázky lze najít na webu jsns.cz v tematickém okruhu Propaganda).
4. Poté hodíme kostkou. Žáci mají za úkol během 2–4 minut písemně zpracovat téma, přičemž se řídí pokynem, který jim určí kostka. Mohou pracovat samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách.

5. Následuje prezentace odpovědí a diskuse.

6. Aktivitu opakujeme (s použitím stejné ukázky a jiného úkolu nebo i ukázky nové).

REFLEXE:

Probíhá formou diskuse, v níž by mělo zaznít především to, že komunistická propaganda pronikala i do těch nejobyčejnějších oblastí lidského života a zasahovala všechny jeho části takovým způsobem, že se obyčejný člověk často stával jen loutkou v rukou těch, kteří měli ve svých rukou moc.

ZDROJ:

Čechová, B. a kol.: Nápadník pro rozvoj klíčových kompetencí ve výuce. Reprint, Praha 2006.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivita je jednoduchá a snadno použitelná. Má velmi univerzální charakter, lze ji v podstatě aplikovat na jakýkoli propagandistický filmový materiál nebo ji lze použít jako formu opakování po jiných aktivitách. Já ji realizovala jako navazující na aktivitu Lidé ocelových let. Místo kostky jsem použila papírky, které si žáci losovali. Postupně se tedy vylosovaly všechny možné úhly pohledu. Shrnuli jsme díky tomu poznatky z minulé hodiny a žáci se učili formulovat informace, které získali, vždy z perspektivy, jež byla vylosována, což bylo zajímavé hlavně vzhledem ke způsobu jejich argumentace. Časová náročnost se odvíjí od tématu, které si učitel zvolí.

Tereza Vodičková, SSOŠ Bean s. r. o., Praha